Veliye Yönelik Payla??lan Liderlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Veliye Yönelik Payla??lan Liderlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32505

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Veliye Yönelik Payla??lan Liderlik Alg?s? Ölçe?i, okul ortam?nda velilerin **payla??lan liderlik** uygulamalar?na dair alg?lar?n? belirlemek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Yusuf Celal Erol ve Merve Turhan taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi? olup, okul yönetimi ve veli aras?ndaki i?birli?i düzeyini, karar alma süreçlerine kat?l?m? ve alg?lanan otokratik e?ilimleri ölçer.

Ölçek, 3 alt faktör ve toplam 23 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme sistemi 5'li **Likert ölçe?i** format?nda yap?land?r?lm??t?r. Yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in e?itim bilimleri alan?nda veli kat?l?m? ve liderlik alg?s? ara?t?rmalar? için yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Payla??lan Liderlik, Veli Kat?l?m?, Okul Yönetimi, Otokratik Liderlik, **Liderlik Alg?s?**, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Yusuf Celal Erol, Merve Turhan.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, velilerin okul yöneticileri ve ö?retmenlerle olan etkile?imlerinde alg?lad?klar? **payla??lan liderlik** düzeyini bilimsel olarak ölçmektir. Ölçek, e?itim-ö?retim süreçlerinde sorumlulu?un, yetkinin ve kararlar?n okul payda?lar? aras?nda ne ölçüde payla??ld???n? tespit etmeyi hedefler.

Ölçek, özellikle okul yöneticilerinin liderlik tarzlar?n?n veli alg?lar? üzerindeki etkisini inceleyerek, okullardaki demokratik ve kat?l?mc? yönetim anlay???n?n derecesini belirlemeye hizmet etmektedir. Bu sayede, veli-okul i?birli?ini güçlendirmeye yönelik stratejilerin geli?tirilmesine katk? sa?lar.

Yap?

Veliye Yönelik Payla??lan Liderlik Alg?s? Ölçe?i, velilerin okul yönetimindeki liderlik tarz?na dair alg?s?n? ölçen üç temel alt boyutu içermektedir. Ölçek bu boyutlar arac?l???yla, liderli?in da??t?lm?? veya merkeziyetçi olup olmad???n? de?erlendirmektedir.

Ölçe?in alt boyutlar? ve madde say?lar? ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kararlara Kat?lma (12 madde): Velilerin, ö?rencilerin ba?ar?s? ve okul i?leyi?i ile ilgili kritik kararlara ne ölçüde dahil edildi?ine dair alg?lar? ölçer.
Payda?lar?n ??birli?i (9 madde): Okul yöneticileri ve ö?retmenlerin, velilerin e?itim-ö?retimle ilgili konulardaki çabalar?n? destekleme, onlarla aç?k ileti?im kurma ve i?birli?i yapma düzeyini de?erlendirir.
Otokratik Liderlik (2 madde): Okul yönetiminde kararlar?n tek bir ki?i (okul müdürü) taraf?ndan al?nd???na dair merkeziyetçi ve d??lay?c? liderlik alg?s?n? ölçer. Bu boyut, payla??lan liderli?in z?tt? bir yap?y? temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla kapsaml? istatistiksel analizler uygulanm??t?r. **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** yap?lmadan önce, verilerin faktör analizi için uygunlu?unu kontrol etmek üzere **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsay?s?** hesaplanm?? ve **Bartlett Sphericity Testi** gerçekle?tirilmi?tir.

AFA ile belirlenen 3 faktörlü yap?n?n geçerli?ini do?rulamak amac?yla, ölçe?in son ?ekli farkl? bir veli grubuna yeniden uygulanm??t?r. Elde edilen veriler, yap?sal e?itlik modellemesi için kullan?lan **SPSS AMOS 22.0** paket program?na girilerek Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, maddelerin ölçe?in teorik olarak öngörülen üç boyutlu yap?s?yla uyumlu oldu?unu ve yap? geçerli?inin sa?land???n? göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçekten elde edilen ölçümlerin kararl?l?k ve tutarl?l?k düzeyini belirlemek amac?yla, hem ölçe?in bütünü hem de alt faktörler düzeyinde **iç tutarl?l?k katsay?lar?** (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in kabul edilebilir düzeyin üzerinde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Hesaplanan iç tutarl?l?k katsay?lar? ?u ?ekildedir:

Ölçe?in bütünü için: .897
Birinci faktör (Kararlara Kat?lma) için: .907
?kinci faktör (Payda?lar?n ??birli?i) için: .846
Üçüncü faktör (Otokratik Liderlik) için: .763

Özellikle .80 üzerindeki katsay?lar, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu ve tekrarl? uygulamalarda benzer sonuçlar verece?ini göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Veliye Yönelik Payla??lan Liderlik Alg?s? Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinde, ölçek yap?s?n?n temelini olu?turmak üzere **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??t?r. AFA öncesinde yap?lan KMO ve Bartlett Sphericity Testleri, verilerin çok de?i?kenli analizler için uygun oldu?unu göstermi?tir.

AFA sonucunda ölçe?in özgün yap?s? 3 alt faktör olarak belirlenmi?tir. Bu faktörler, teorik **payla??lan liderlik** modelini destekler niteliktedir. Sonras?nda, elde edilen bu faktör yap?s?, DFA kullan?larak farkl? bir örneklem üzerinde s?nanm?? ve modelin iyi uyum gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu iki a?amal? faktör analizi, ölçe?in yap?sal sa?laml???n? kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i

Format: 23 madde, 3 alt boyut

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Veliler (Ebeveynler)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Ö?renci velileri)

Popülasyon Detaylar?: ?lkö?retim ve ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin velileri.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert ölçe?i** ile derecelendirme yap?lmaktad?r (1=kesinlikle kat?lm?yorum - 2=kat?lm?yorum - 3=yar? yar?ya kat?l?yorum - 4=kat?l?yorum - 5=tamamen kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

E?itim Yönetimi, Okul-Veli ?li?kileri, E?itimde Liderlik, Payda? ??birli?i, Psikometri, Yap? Geçerli?i, Güvenilirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: yusufcelalerol@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Geli?tirme Y?l?: 2018

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar Yusuf Celal Erol ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Erol, Y., ve Turhan, M. (2018). Veliye Yönelik Payla??lan Liderlik Alg?s? Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Turkish Journal of Educational Studies, 5* (1), 83-96.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: veliye-yonelik-paylasilan-liderlik-algisi-olcegi-toad.pdf

?lgili makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: veliye-yonelik-paylasilan-liderlik-algisi-olcegi-toad.pdf

Veliye Yönelik Payla??lan Liderlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 3 alt boyut ve 23 maddeden olu?maktad?r. A?a??da her bir alt boyuta ait örnek bir madde sunulmu?tur:

Kararlara Kat?lma (12 m): Ö?rencilerin ba?ar?s? ve ba?ar?s?zl??? konusundaki sorumlulu?u okul yöneticileri, ö?retmenler ve veliler birlikte üstlenir.
Payda?lar?n ??birli?i (9 m): Okul yöneticileri ve ö?retmenler, velilerin e?itim-ö?retimle ilgili konulardaki çabalar?n? destekler.
Otokratik Liderlik (2 m): Di?er çal??anlar?n ve velilerin ne yapaca??na sadece okul müdürü karar verir.

ARABPSYCHOLOGY.COM